

Lúboštná lyrika v poézii Štúrovcov

Andrej SLÁDKOVIČ

ŽIVOTOPIS:

Narodil sa 30. marca 1820 v Krupine ako ôsme dieťa krupinského učiteľa a literáta. Občianskym menom Andrej Braxatoris. Nižšie školy vychodil v rodisku, potom študoval na piaristickom gymnázium v Krupine a od roku 1832 na lýceu v Banskej Štiavnici.

Roku 1838 pre nedostatok finančných prostriedkov štúdiá prerušil a prijal miesto pomocného učiteľa v Ladzanoch. Po roku sa vrátil na Banskoštiavnické lýceum, dával súkromné hodiny v meštianskych rodinách, zapájal sa do práce v študentskom Ústave reči a literatúry. Od septembra 1840 pokračoval v štúdiách na lýceu v Bratislave.

V rokoch 1842-1843 bol vychovávateľom v Hodruši. V septembri 1843 odišiel študovať na univerzitu do Halle. Po návrate do vlasti (1844) sa stal vychovávateľom v Rybároch.

Roku 1847, 9. júna nastúpil na miesto evanjelického farára v Hrochoti. Počas tohto pôsobenia sa oženil a narodili sa mu dve dcéry a traja synovia, z ktorých ale posledný syn rok po narodení zomrel. V revolučných udalostiach r. 1849 bol zaistený a vyšetrovaný.

Od 12. Mája 1856 pôsobil ako farár v Radvani nad Hronom. Zúčastnil sa na memorandovom zhromaždení v Martine, bol zakladajúcim členom Matice slovenskej.

Koncom roku 1868 vážne ochorel na vodnatieľku, z ktorej sa už nevyliečil, no tvoril až do posledných chvíľ. Umrel 20. apríla 1872 v Radvani nad Hronom.

Jeho poézia výrazne ovplyvnila vývin slovenskej poézie v období literárneho romantizmu na Slovensku.

Tvorba:

Básne:

„K Nitře“, „Potěcha“, „Ctibor“ - písané po česky, publikované v prvom ročníku almanachu NITRA z roku 1842.

„Nehaňte ľud moj“, „Hron“, „More“, „Morava“, „Krajanom“, „Mládenec“ - majú vlastenecký náboj, posilňujú vlastenecké povedomie.

„Ohlasy“, „Prosba“ - polemika a oslava rodnej reči.

„Spisy básnické“ - súbor jeho poézie, ktorý mu vyniesol povest' „prvého básnika“ Slovenska.

„Marína“, „Opustená“, „Vraví oko tvoje“ - básne ľúbostného charakteru.

„Detvan“ - lyricko-epická báseň.

„Klzáčka“, „Prízdniny a škola“, „Obri a zakrpenčí“, „Malý Kristus“ - básne venované mládeži.

„Pamiatka pre deň 4. augusta“ - bola napísaná v roku 1863 pri zakladaní Matice slovenskej.

„Lipa cyrilometodejská“ - napísaná v roku 1864 na oslavu príchodu slovanských vierozvestov.

Próza: „Posestrima“, **dráma:** „Nezaľúbený zaľúbenci“.

Poéma: „Svätomartiniáda“ - bola napísaná v roku 1861 pri príležitosti memorandového zhromaždenia v Martine.